

СТАДЫЁН «ДЫНАМА» — БОЛЬШ, ЧЫМ СТАДЫЁН

Як галоўная арэна краіны 90 гадоў застаецца цэнтрам прыцягнення

Сэрца беларускага спорту білася і б'еца менавіта на стадыёне «Дынама». Нікак патэтыкі, толькі факты. У 1923 годзе па ініцыятыве Фелікса Дзяржынскага было створана фізкультурна-спартыўнае таварыства «Дынама», у 1925 годзе было арганізавана «Беларуское пралетарское спартыўнае таварыства «Дынама» з аддзяленнямі в ўсіх акруговых гаратах Беларусі. Немаленькаму спартыўнаму таварыству патрабаваўся цэнтр прыцягнення, арэна для правядзення спаборніцтваў і нават сімвал. Было вырашана будаваць у Мінску вялікі стадыён. Сёлета легендарнай арэне спаўнілася 90 гадоў. І гэта выдатная нагода ўспомніць яго цікавы гісторыю, якая і растлумачыць, чаму Национальны алімпійскі стадыён «Дынама» — месца ўнікальнае.

Сімвал новага жыцця

Месца для будаўніцтва стадыёна выбралі ў самым цэнтры Мінска — на месцы старых гурбайскіх могілак, але затое недалёкі ад вакзала. Стадыён будаваўся на раешні і пад кантролем Абяднанага галоўнага палітычнага ўпраўлення, таму праца ішла вельмі прадуктивна. «Дынама» будавалі ўсім «Дынама» — кожны член фізкультурно-спартыўнага таварыства павінен быў адправацца на будоўлю 100 гадзін, дамагалі і простиаў мінчане, якія вельмі любілі спорт і, верагодна, хадзелі глядзець спаборніцтвы на камфортным стадыёне. 12 чэрвеня 1934 года іх жаданне спраўдзілася — стадыён быў афіцыйна адкрыты і прыняху на сваіх трывубах першыя збўзэтараты. Трыбуны былі разлічаны на 10 тысяч месцаў, али на асабліва цікавыя матчах умішчалі ў п'яці раза больш людзей. Стала зразумела: трэба праводзіць мадэрнізацыю. У 1939 годзе стадыён мог прынесьці 22 тысячи чалавек (дарэчы, столькі ж, як і цяпер). Але рэгуляры аншлаг на рэканструяваным стадыёне быў нядоўга...

Пасля Вялікай Айчыннай вайны стадыён ляжаў на руинах. Некаторы час яго замяніўся на невялікі стадыён «Харчавік» у парку Горкага.

малую трывбуну на трох тысічах чалавек. Улічваючы пасляванны дэфыцит грошей і чалавечын рэсурсаў, будаўнікі фактычна здзейснілі подзвіг — 12 чэрвеня 1948 года на «Дынама» — прайшоў футбольны матч. З футболам на «Дынама», дарэчы, звязана адна з гарадскіх легенд. Лічыцца, што вежка на будынку Камітата дзяржаўнай бляспекі была пабудавана спецыяльнай для таго, каб міністр дзяржаўнай бляспекі БССР Лайзенцій Цанава мог літаральназа пракаўнага месца, гледзячы ў бінокль, санцы ў футбольным матчам. Дык вось, гэта міф: з той вежкі не відаць, што адбываецца на полі. А футболь Цанава гледзеў з трывбуны стадыёна, і калі яго лібомія каманда забівала гол, ён так буна радаваўся, што выкідаў свою фуражку на трывубы.

адкрываеца маляўнічы від на зялёнае футбольнае поле, абрамлене жоўта-чырвонымі лігатыўнічымі сектарамі і чорнай бегавай дарожкай», — пісала газета «Фізкультурнік Беларусі» на прайздадні чэмпіянату СССР па лёгкай атлетыцы. Як бачыў, ужо тады «Дынама» быў універсальнай спартыўнай пляцоўкай. У пасляванных гады буйны спартыўны спаборніцтвы для мінчан былі рэдкасцю. Таму на «Дынама» сабраўся аншлаг. Дарэчы, дамашні сцены дамагалі і беларусы. На дыстанцыі 400 метраў трэцце змесца заняў Анатолій Юлін, які ўжо праз год выступаў на першых для савецкіх спартсменаў Алімпійскіх гульнях у Хельсінкі. А ў забегу на 200 метраў перамог Цімафеў Лунёў — зорка беларускага спорту першых пасляванных гадоў.

Сваё сучаснае аблічча стадыён набыў у 1954 годзе пасля чарговай рэканструкцыі. «Стадыён «Дынама» здолеў сёлета значна лепш аблужыць спартсменаў і гледачоў. Пляцоўкі і спартыўныя сектары стадыёна прадстаўляюцца ў аренду для трэніровак усім калектывамі фізкультуры». 22 уваходы на трывубы дадуцьмагчымасць хутка зайсці на стадыён і выйсці з яго. Туды можна будзе трапіць не толькі з цэнтральнага увахода па вуліцы Кірава, але і з Ульянаўскай вуліцы», — даваў спраўдзячу газете «Фізкультурнік Беларусі» Сальнікай. Менавіта тады з'явілася яго галоўная разніца — арка на ўхаходзе. Тады ж «Дынама» стаў першай у Беларусі мультыфункцыйнай пляцоўкай: стадыён уключыў чатыры тэнісныя корты, пляцоўкі для баскетбола, волейбала, гарадкі, залы для заняткаў гімнастыкай, барацьбой, боксам, цяжкай атлетыкай, фехтаваннем, масажных пакоі, медпункты, душавія, цір. Зімой пешаходная дарожкі каля стадыёна заліваліся вадой, ператвараючыся ў каток. «Мы паставіў перад сабой задачу зрабіць стадыён «Дынама» цэнтрам праганды фізічнай культуры і спорту, адным з найлепшых стадыёнаў краіны, месцамі збору спартыўнага майстэрства і развіцця таленту, стадыёнам, вартым стаўшым Беларусі — адраджанага Мінска», — даваў спраўдзячу кіраўнік стадыёна «Фізкультурнік Беларусі». Новая старонка пачалася з футбола. У 1954 годзе мінскі «Спартак» прабіўся ў наймацнейшыя дывізіёны (клас «А»)

чэмпіянату СССР. На хатній арэне мінскія спартакаўцы абыгryвали аднаклубнікаў з «Масквы», «Зеніт». А на матч з маскоўскім ЦДСА билеты размялі літаральна за дзен. «Спартак», дарэчы, тады перамог. На полі мінскага стадыёна выступалі ўсе зоркі савецкага футбола.

Бачны гэты стадыён і зорак лёгкай атлетыкі, калі не ўсіх, дык многіх часоў і народу. У 1973 годзе «Дынама» прымайт матчу вячэсаву СССР — ЗША па лёгкай атлетыцы. Падзея грандыёзная. Не абышлося і без

«Пасля маштабнай рэканструкцыі «Дынама» ператварыўся ў прыгожу суперчасную арэну са сваім непаўторным абліччам, якое ўвасабляе багатыя спартыўныя традыцыі Беларусі. Гэты легендарны культурно-спартыўны комплекс памятае мнóstva яркіх выступлений, перамог і вялікіх імянаў. Тут праходзілі найбуйнейшыя міжна-

кор'ёзай. «Нейкаму арыгіналу прыйшло ў галаву пафарбаваць бітумныя дарожкі на стадыёне. Звычайнай фарбай пафарбавалі бітум, які там спрадвеку ляжы. Выходзім на трэніроўку і бачым новыя дарожкі, у нас вочы на лоб палезлі. Амерыканцы цікавіліся, што за пакрыццем. Мы на ўсе лады раскладываем выдатнае савецкае пакрыцце, па якім не бяжыш — лётаеш! І ёсць ў начо, але фарба не паспела толкм высахнуць. Спартсмены начынаюць бегаць — а ў іх абурта да дарожкі прыліпае», — успамінаў удзельнік таго матча, а сёня трэнэр па лёгкай атлетыцы Віктар Мясніков. Пераможцамі таго матча, дарэчы, сталі савецкія лёгкакатлы.

Паўтарылася гісторыя і ў 2019 годзе, калі на «Дынама» прайшоў першы пакуль адзіны

ў сучаснай гісторыі лёгкаатлетычны матч Еўропа — ЗША.

Сёння «Дынама» — эта нацыянальны алімпійскі стадыён. Алімпійскі ён быў і ў 1980 годзе. На мінскім полі прыйшло некалькі футбольных матчоў на рамках XXII летніх Алімпійскіх гульняў у Маскве. Гэтаму папярэднічаў чарговая рэканструкцыя — ёмістасць трывубн павялічылі да 50 тысяч месцаў, трывубы нарашылі апералі арону, быў устаноўлены другі паверх. Стадыён набыў і яшчэ адну сваю адметнасць — манументальную кампазіцыю «Бег» аўтарства знаўчага скульптура Валянціна Занковіча. Тады ж над арэнай з'явілася факельная чаша для алімпійскага агню, які 20 ліпеня 1980 года запаліў Аляксандр Мядзведзь.

Закрывацца ад людзей — не наш варыянт

З 2012 да 2018 года стадыён перажыў саму маштабную рэканструкцыю ў сваіх гісторыя. Галоўны задача было зрабіць арэну сучаснай і пры гэтым захаваць яе гістарычнае абліччя. Архітэктары задачу выканалі. Самая вядомая гістарычная частка стадыёна захавалася з боку вуліцы Ульянаўской. А з боку вуліцы Кірава створаны фасад сучаснага стадыёна. На трывубах могуць размініцца 22 тысячи чалавек. Дзякуючы думі вялікім экранам і сучасным гукавым сістэмам атрымліваць асалоду ад таго, што адбываецца на стадыёне, можна з любога глядзяцага месца.

«Пасля маштабнай рэканструкцыі «Дынама» ператварыўся ў прыгожу суперчасную арэну са сваім непаўторным абліччам, якое ўвасабляе багатыя спартыўныя традыцыі Беларусі. Гэты легендарны культурно-спартыўны комплекс памятае мнóstva яркіх выступлений, перамог і вялікіх імянаў. Тут праходзілі найбуйнейшыя міжна-

мерапрыемствы: спартыўныя, культурныя, забаўляльныя. На стадыёне ўвесь час віруе хыцц. І мы працуем для таго, каб яно было насычанае. Як галоўная арэна краіны мы задаём планку якасці. На нас рабіяноца іншыя аблікты, таму апускаць гэтую планку мы ні ў якім разе не павінны і не будзем», — адзначае ён.

У 2021 годзе ўвесь Мінск глядзеў трансліцыя эмблемы Еўропы на футбольным полі «Дынама». У 2023-м тут так паказвалі матчы Еўропы. У 2023-м на стадыёне захавалася падзеньніца падзеньніці з прагладом фільмаў. Яшчэ запускалі палёты на паветраным шары. На «Дынама» працуе адзініца ў Беларусі студыя падвойнай эмблемы. Тады ж над арэнай з'явілася факельная чаша для алімпійскага агню, які 20 ліпеня 1980 года запаліў Аляксандр Мядзведзь.

Прычым перашкод для новых, нават самых смелых і дзёрзкіх праектаў, каманда супрацоўніцтва стадыёна не быў. Здавалася б, чын можна пусціць на футбольны газон некалькі тысяч людзей падчас чаргавага фестывалю? Аказаўца, можна, калі зпадуцца недарымы, мы пасміеся, падчас мазгавага штурму, можа, нарадзіцца добра праект», — адзначае Аляксандр Бут-Гусаім.

Прычым перашкод для новых, нават самых смелых і дзёрзкіх праектаў, каманда супрацоўніцтва стадыёна не быў. Здавалася б, чын можна пусціць на футбольны газон некалькі тысяч людзей падчас чаргавага фестывалю? Аказаўца, можна, калі зпадуцца недарымы, мы пасміеся, падчас мазгавага штурму, можа, нарадзіцца добра праект», — адзначае Аляксандр Бут-Гусаім.

Прычым перашкод для новых, нават самых смелых і дзёрзкіх праектаў, каманда супрацоўніцтва стадыёна не быў. Здавалася б, чын можна пусціць на футбольны газон некалькі тысяч людзей падчас чаргавага фестывалю? Аказаўца, можна, калі зпадуцца недарымы, мы пасміеся, падчас мазгавага штурму, можа, нарадзіцца добра праект», — адзначае Аляксандр Бут-Гусаім.

Сёня стадыён «Дынама» не закрыты спартыўны аблік, які адкрываеца толькі для мерапрыемстваў. Ен адкрыты заўсёды і для ўсіх, таму што «Дынама» — гэта больш, чым стадыён, гэта цэнтр прыцягнення. Менавіта з такім дэвізам працуе каманда стадыёна, адзначаючы гэтым дэвізам «Дынама» — гэта візітка картка ўсёй краіны, не толькі спартыўны, але і культурны цэнтр. Улетку ў нас практычна кожны дзень

родныя спартыўныя падзеі — ад гарачых футбольных баталій Алімпіяды 1980 года да незабытых Еўрапейскіх гульняў і Гульняў краін СНД», — адзначаючы ўнішаванію на 90-годдзям стадыёна Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

Сёня стадыён «Дынама» не закрыты спартыўны аблік, які адкрываеца толькі для мерапрыемстваў.

Ен адкрыты заўсёды і для ўсіх, таму што «Дынама» — гэта больш, чым стадыён, гэта цэнтр прыцягнення.

Менавіта з такім дэвізам працуе каманда стадыёна, адзначаючы гэтым дэвізам «Дынама» — гэта візітка картка ўсёй краіны, не толькі спартыўны, але і культурны цэнтр. Улетку ў нас практычна кожны дзень

закрывацца ад людзей — не наш варыянт

— як кіраўнік люблю гэты стадыён. Мне пашанцавала працаўцаў ў гэтым месцы. У 18 гаду марш падзеньніцаў вялізнымі дарожкамі на спаборніцтвах па лёгкай атлетыцы, у 2019 годзе быў каардынаторам матча Еўропа — ЗША, а пасля стадыёна з'явіўся дырэктар стадыёна. Як тут не паверъшыць, што мары здзяйсняюцца? І спрадліжуваюца на «Дынама».

Валерый СЦЯЦКО.

Фота Віктора ІВАНЧЫКАВА.

Гаворыць і паказва «Дынама»

У 1951 годзе галоўны стадыён рэспублікі рыхтаваўся прыняць наўгароднай краіны, якія з'явіліся на стадыёне. «Дынама» было ўзбуджанае з цэнтраўнай атлетыкі СССР. «Працы было шмат. Трэба было зноў пешаходную дарожкі каля стадыёна заліваліся вадой, ператвараючыся ў каток. «Мы паставіў перад сабой задачу зрабіць стадыён «Дынама» цэнтрам праганды фізічнай культуры і спорту, адным з найлепшых стадыёнаў краіны, месцамі збору спартыўнага іншасці. Зімой пешаходная дарожкі каля стадыёна заліваліся вадой, ператвараючыся ў каток. «Мы паставіў перад сабой задачу зрабіць стадыён «Дынама» цэнтром праганды фізічнай культуры і спорту, адным з найлепшых стадыёнаў краіны